

Datum **november 2021**
Kenmerk **21.0007675**
Inlichtingen **Sabien von dem Borne**
Telefoon **06 82 013339**
Onderwerp **Reactie op de Managementletter
interim-controle 2021**

Geachte dames, heren,

Uw bestuur heeft HZG Accountants & Adviseurs opdracht gegeven de jaarrekening over 2021 te controleren. Deze overeenkomst is bekrachtigd in de opdrachtbevestiging van 23 augustus jongstleden. Ter voorbereiding op deze controle heeft de accountant in september 2021 een interimcontrole uitgevoerd.

De accountant plaatst haar rapportage zoals altijd in de context van de ontwikkelingen in onze organisatie en de uitdagingen waarvoor de maatschappij en de aangesloten gemeenten ons stellen. Die uitdagingen vanuit de gemeenten liggen bijvoorbeeld op het vlak van nieuwe taken, de uittreding van de gemeente Weesp, maar ook de wens van de gemeenten om de kosten zo laag mogelijk te houden. Maatschappelijke ontwikkelingen aangaande klimaat, de wooncrisis, in de zorg en op de markten voor grondstoffen en afval vragen eveneens om continue aandacht.

De afgelopen jaren zijn er nieuwe taken bij de Regio gekomen, maar ook op het gebied van bestaande taken doen zich voldoende ontwikkelingen en uitdagingen voor die vragen om aandacht en actie. Net als in 2020 heeft de Covid-19 pandemie in de volle breedte effecten op het functioneren van overheden en dus ook van de Regio. Als gevolg van de pandemie verlopen processen en contacten, zowel binnen de organisatie als met de buitenwereld, deels anders dan voorheen. Dat stelt steeds zwaardere eisen aan het ICT-beheer, rechtenbeheer, de beveiliging van verbindingen en van data.

Deze dynamiek in taken, alsmede het innovatief en innoverend vermogen van de Regio, vragen het nodige van de betrokken RVE's, maar ook van de ondersteunende functies in bedrijfsvoering en control. Op dat laatste vlak worden stappen gezet op het gebied van kwaliteit van administratieve en ondersteunende processen en is er aandacht voor risicoanalyses, beheersmaatregelen en interne controle. In een tijd waarin veel wordt gevraagd van alle betrokkenen, wordt logischerwijs ook nagedacht over het sturingsmodel, omdat een organisatie in beweging met een stevig ambitieniveau heeft uiteraard sturing en borging nodig, maar ook verbinding. Verbinding met de buitenwereld, maar ook verbinding tussen de verschillende organisatieonderdelen (RVE's).

De interim-controle 2021 stond net als in voorgaande jaren vooral in het kader van de toetsing van de interne beheersingsmaatregelen in de belangrijkste administratieve processen binnen de Regio. Naar aanleiding hiervan heeft de accountant de managementletter opgesteld, waarin wordt ingegaan op een aantal aandachts- en verbeterpunten voor de organisatie en wordt teruggekeken op de controlewerkzaamheden over eerdere jaren en de follow-up die daaraan is gegeven. Hieronder treft u de belangrijkste bevindingen en adviezen van de accountant en onze reactie hierop aan.

1) Inrichting van de interne beheersing

Beeld accountant:

Het afgelopen jaar zijn stappen gezet in de verdere professionalisering van de interne beheersing binnen de Regio, door onder andere de financiële afdeling te stabiliseren en de processen binnen de Regio in kaart te brengen. Ook zien we in opzet verbeteringen in het tijdig signaleren van risico's op onrechtmatige aanbestedingen. Wij constateren ook, net als voorgaand jaar, dat in veel gevallen controlehandelingen nog niet zijn vastgelegd. Als voorbeeld noemen wij de memoriaalboekingen en het vastleggen van de prestatie-levering bij inkooplasten.

Reactie Regio:

De Regio werkt op dit moment aan het invoeren van een stelsel van interne controle, waarbij een controleprotocol voor de begrotingsjaren 2022-2025 en een intern controleplan wordt opgesteld. De Regio maakt ook een begin met een plan van aanpak met hierin opgenomen concrete doelstellingen voor de rechtmatigheidsverantwoording. Tegelijkertijd worden processen beschreven en geactualiseerd, waardoor er adequater inzicht ontstaat in de risico's in de verschillende processen en de, in die processen opgenomen of nog op te nemen, beheersmaatregelen ter afdekking van die risico's. Hierbij wordt ook in kaart gebracht waar gestandaardiseerde controlehandelingen worden uitgevoerd en op welke wijze deze controlehandelingen vastgelegd dienen te worden.

Naast het verder professionaliseren van de interne beheersing heeft de Regio in 2021 een aanbestedingstraject doorlopen inzake het Document Management Systeem. De verwachting is dat in 2022 gestart wordt met de implementatie van dit nieuwe systeem, dat bijdraagt aan het vereenvoudigd registreren van dossiers en het vergroten van de volledigheid van dossiers. Dit draagt bij aan het mitigeren van risico's en het verbeteren van de inrichting van de interne beheersing.

2. Inkoop en aanbesteden

Beeld accountant:

Ten opzichte van voorgaand jaar zien wij dat er stappen gezet zijn om dit onderwerp beter in control te krijgen, maar dat ook verbeteringen nodig zijn. Er is bijvoorbeeld nog geen inkoopbeleid opgesteld. Verder is gestart met het uitvoeren van een spendanalyse gedurende het boekjaar. Gezien de vroege timing van onze interim-controle kunnen wij de uitkomsten nog niet meenemen in deze managementletter.

Reactie Regio:

De Regio is zich blijvend bewust van het feit dat het inkoopdossier vraagt om constante aandacht en actie. Kortgeleden is de laatste hand gelegd aan het nieuwe Inkoopbeleid 2022. Dit inkoopbeleid is afgestemd met de regiogemeenten en wordt op korte termijn vastgesteld, tegelijkertijd met de Algemene Inkoopvoorwaarden, aan welke op dit moment nog de laatste aanpassingen worden gemaakt.

Omdat inkopen direct gerelateerd zijn aan uitgaande geldstromen, is het van belang procedures rondom het inkoopproces in kaart te brengen om de inkoop preventief rechtmatig, efficiënt en effectief in te richten. Dit proces is in 2021 beschreven vanuit de werkzaamheden in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur, als ook rondom het certificeringsproces van de Regio.

De in 2021 opgestarte periodieke spendanalyse draagt bij aan het creëren van een totaalbeeld van alle inkoopuitgaven. Met deze analyse wordt inzicht verkregen in mogelijke besparingen, kunnen risico's vroegtijdig worden gesignaleerd en compliance worden verbeterd. Een spendanalyse levert daarmee die managementinformatie, waarmee een organisatie het inkoopbeleid kan toetsen en verbeteren.

De doelstelling elk kwartaal de spendanalyse uit te voeren om een zo compleet en objectief mogelijk beeld te krijgen en op tijd bij te kunnen sturen, hebben wij helaas nog niet gerealiseerd. Na het afronden van de controle over het boekjaar 2020 eind maart is als gevolg van een beperkte personele bezetting op dit dossier niet eerder dan eind tweede kwartaal gestart met de analyse over boekjaar 2021. Inmiddels is de eerste interne analyse uitgevoerd, welke tot nadere vragen heeft geleid. De uitwerking van deze nadere vragen vindt op dit moment plaats.

3. Opbrengstverantwoording

Beeld accountant:

Wij hebben tijdens de interim-controle aandacht besteed aan het volledigheidaspect van de opbrengsten. Wij hebben hierbij gemerkt dat de financiële afdeling zich bewust is van het belang van het borgen van de volledigheid van de opbrengsten. Wij zien echter nog steeds verbeterpotentieel ten aanzien van het borgen van de volledigheid van subsidies en projecten (door bijvoorbeeld het implementeren van een contractenregister). Wij hebben begrepen dat een contractenregister voor subsidies momenteel in ontwikkeling is.

Reactie Regio:

De Regio deelt het beeld van de accountant. Zoals eerder aangegeven, is het grootste gedeelte van de opbrengsten van de Regio afkomstig van de deelnemende gemeenten, als belangrijkste financier van de Regio. Daarnaast heeft de Regio ook een aantal eigen opbrengststromen, waarvan de omvang relatief klein is. De Regio erkent het belang van de volledigheid van deze opbrengsten en werkt aan verschillende methoden om de controle op de volledigheid van deze opbrengsten mogelijk te maken.

4) IT-omgeving

Beeld accountant:

De borging van de betrouwbaarheid en beschikbaarheid van de informatievoorziening is cruciaal voor de Regio. Hoewel de IT-omgeving in de praktijk werkt, zien wij verbeterpotentieel in het zichtbaar vastleggen en toetsen van normen en de randvoorwaarden van de IT-beheersing. Er is bijvoorbeeld nog geen effectief informatie- en beveiligingsbeleid.

Reactie Regio:

Informatiebeveiligingsbeleid

Wij onderschrijven het belang van informatiebeveiliging zoals geformuleerd in het Strategisch Informatiebeveiligingsbeleid. Het uitwerken van dit beleid op tactisch en operationeel niveau, alsmede het afstemmen hiervan met de betrokken RVE's is een arbeidsintensief proces dat ook specifieke expertise vereist. De constatering dat deze uitwerking vertraging heeft opgelopen bevestigen wij. Enerzijds is dit veroorzaakt door de Covid-19 pandemie, anderzijds heeft het IT team structureel onderbezet op dit vlak. Hiervoor wordt in 2022 naar een oplossing gezocht.

Logische toegangsbeveiliging

De Regio onderschrijft de constatering dat rechten en rollen in bepaalde systemen, zoals Exact, niet periodiek zichtbaar worden gemonitord, als gevolg waarvan de Regio het risico loopt dat deze rechten en rollen van medewerkers niet juist zijn toebedeeld. Exact wordt in 2022 uitgefaseerd, de aanbesteding voor een nieuw systeem is in een beginfase. De verwachting is dat de opvolger van Exact waarschijnlijk een SaaS oplossing wordt, die extern gehost wordt, waaronder ook de configuratie van rechten en monitoring daarvan. Voor wat betreft de andere systemen waar deze problematiek op van toepassing is, wordt in 2022 een inventarisatie gedaan, waarop volgend monitoring zal worden ingeregeld.

Wijzigingenbeheer

Niet voor alle applicaties is een formele teststraat¹ ingericht. Voor die kernapplicaties waarin bijzondere persoonsgegevens van inwoners worden opgeslagen, zijn teststraten aanwezig en worden deze ook doorgaans toegepast. Het advies om een geformaliseerd proces te implementeren voor met name complexe wijzigingen, waarin wijzigingen nadrukkelijk worden getest en geautoriseerd voordat deze in de productieomgeving worden geïmplementeerd, neemt de Regio ter harte.

¹ een zogenoemde Ontwikkel-Test-Acceptatie-Productie omgeving

Continuïteitsbeheer

De Regio is voornemens de serverruimte te huisvesten op het Regiokantoor te Bussum. Met deze wijziging wordt het kritische bedrijfselement ten aanzien van de beschikbaarheid van systemen ondervangen, daar er op het Regiokantoor een noodaggregaat aanwezig is.

Leveranciersmanagement

De Regio is, zoals geconstateerd door de accountant, haar IT-strategie aan het herzien. De verschuiving van IT Beheer naar IT Regie brengt met zich mee dat de het belangrijk is dat de Regio duidelijke normen definieert waaraan de toekomstige leverancier moet voldoen, daar de Regio zelf verantwoordelijk blijft voor een betrouwbare en adequate informatievoorziening. Om in een later stadium zorg te dragen voor bruikbare en concrete Service Level Agreements raadt de accountant aan vroegtijdig concrete normen in een strategisch IT-beleid uit te werken, waarin de minimale vereisten zijn opgenomen. Ook wordt aangeraden gemaakte afspraken periodiek te monitoren middels een rapportage over kritische prestatie indicatoren, zoals bijvoorbeeld de minimale beschikbaarheid van systemen. De Regio neemt deze terechte constatering gefaseerd in gebruik.

5) Overige opmerkingen van de accountant

Naast de opmerkingen betrekking hebbend op de hierboven opgenomen aandachtsgebieden heeft de accountant nog een aantal kleinere aandachtspunten meegenomen in de managementletter. De Regio deelt het beeld van de accountant en heeft acties uitgezet op de volgende punten:

- Tussentijdse informatievoorziening: volgens de financiële verordening wordt er jaarlijks een bestuursrapportage opgesteld over de eerste zes maanden. Bij de start van de interim-controle is de (concept) bestuursrapportage 2021 met betrekking tot de eerste 8 maanden van 2021 overhandigd aan de accountant; deze rapportage bevat de voortgang in de activiteiten en geeft de afwijkingen weer ten opzichte van de begroting 2021 (na verwerking geautoriseerde wijzigingen), waarmee de rapportage voldoet aan de doelstellingen die er mee worden beoogd.

Mede gezien de vastgesteld zienswijzeprocedure kost het de nodige doorlooptijd om begrotingswijzigingen te realiseren. In het kader van de financiële rechtmatigheid hebben begrotingswijzigingen een belangrijke functie in het kader van de autorisatiefunctie. De accountant adviseert om op basis van de Kadernota Rechtmatigheid te toetsen of eventuele overschrijdingen een nadere begrotingswijziging vereisen, dan wel meer technisch van aard zijn waarbij heroverweging van de zienswijzeprocedure op van toepassing zou kunnen zijn. De Regio beraadt zich over dit advies, mede gezien de toename van de doorlooptijd van deze procedure voortkomend uit het wetsvoorstel inzake de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

- Volledigheid van personeelsdossiers: de accountant heeft vastgesteld dat een aantal documenten dat in het personeelsdossier wordt verwacht, ontbreekt. In veel gevallen gaat het om zichtbare vastleggingen van het afleggen van de ambtseed, mede ontstaan als gevolg van het digitale afleggen van deze eed sinds oktober 2020 (als gevolg van Covid-19). De Regio gaat zo snel als mogelijk weer over op fysieke eedaflegging.

- Factuurbehandeling en betalingsverkeer: in de behandeling van de inkoopfacturen constateert de accountant dat de functiescheiding aanwezig is en alle facturen uit de steekproef geautoriseerd zijn door een daartoe bevoegd persoon. Echter, een belangrijk aandachtspunt is het voldoen aan de vereisten van het vaststellen van de prestatielevering. De Regio stelt op advies van de accountant in 2022 pragmatisch beleid op, waarbij een grensbedrag wordt opgenomen en waarbij is opgenomen welke documentatie gebruikt en vastgelegd moet worden.

- Fiscaliteit: de Regio gaat zich te rade op welke wijze het doen van BTW en BCF-aangifte onderdeel kan worden van het reguliere afsluitproces, om zo de correctieve suppletieaangiften zoveel als mogelijk te voorkomen.

- AVG: de landelijke datadiefstal van de GGD heeft duidelijk gemaakt dat blijvend aandacht moet worden gegeven aan het borgen van de dataveiligheid. Op advies van de accountant onderzoekt de Regio de mogelijkheid om naast de Functionaris Gegevensbescherming een Privacy Officer aan te stellen, waarmee een scheiding ontstaat tussen adviezen implementeren en controle op de naleving ervan.

6) Overige aandachtspunten

- Verantwoording Sociaal Domein:

Zoals ieder jaar staat er flinke spanning op het verantwoordingsproces. Ook aankomend voorjaar wordt uitdagend, omdat gemeenten, zorgaanbieders en de Regio, naast eventuele beperkingen zoals de coronamaatregelen, wederom te maken hebben met afrekeningen vanuit de continuïteitsbijdragen aan aanbieders en de regeling meerkosten. Het Rijk en de VNG hebben met de verschillende sectoren diverse regelingen afgesproken. Volgens de huidige planning zal er medio mei 2022 voldoende informatie beschikbaar zijn om tot afronding van de verantwoording te kunnen komen rond een datum van 1 juni. Deze afrondingsdatum is voor veel gemeenten problematisch in het jaarrekeningtraject; gemeenten willen het liefst de voorlopige informatie per 15 maart in de jaarrekening opnemen. De accountant adviseert de Regio om, in navolging op afgelopen jaar, betrokken raden, colleges en gemeentelijke organisaties expliciet te informeren over de mogelijkheden in dit verantwoordingsproces om verrassingen in het voorjaar van 2022 te voorkomen.

Aldus vastgesteld op 11 november 2021 via de vergadering van het Dagelijks Bestuur,

Met vriendelijke groet,

Bert Rebel
Portefeuillehouder Financiën